

ÎN MEMORIA PROFESORULUI
UNIVERSITAR CONSTANTIN EȚCO:
80 DE ANI DE LA NAȘTERE

Iuliana FORNEA,
Catedra de medicină socială
și management Nicolae Testemițanu,
Universitatea de Stat de Medicină
și Farmacie Nicolae Testemițanu

[https://doi.org/10.52556/2587-3873.2021.3\(90\).22](https://doi.org/10.52556/2587-3873.2021.3(90).22)

O personalitate marcantă a învățământului superior medical din Republica Moldova, fiind reprezentativă pentru istoria Universității de Stat de Medicină și Farmacie Nicolae Testemițanu, este cea a profesorului universitar Constantin Ețco, fost șef al Catedrei de economie, management și psihopedagogie în medicină, care la 22.07.2021 ar fi împlinit vârsta de 80 de ani.

Fiind o somitate în domeniul științei medicale, Constantin Ețco și-a adus contribuția teoretică și practică în cercetarea sănătății populației, în procesul de eficientizare a sistemului de sănătate din Republica Moldova, precum și în dezvoltarea unui nou domeniu aplicativ – managementul în sistemul de sănătate. A fost un om de știință de o înaltă competență, cu o viziune prospectivă clară asupra domeniului ocrotirii sănătății, fiind cunoscut și apreciat atât în țară, cât și de peste hotare.

Constantin Ețco a parcurs cu succes toate treptele carierei în medicină, devenind profesor universitar, academician al Academiei Internaționale Noosfera (Moscova, 1999), membru corespondent al Academiei Internaționale de Management (2004), academician al Academiei Internaționale de Informatică pe lângă ONU (2004), având o profundă pregătire profesională în diverse domenii, în special în domeniul managementului medical.

Profesorul Ețco s-a remarcat atât în cadrul învățământului superior medical, cât și în activitățile manageriale, de consultanță și de cercetare științifică. În calitate de profesor, a elaborat și a ținut cursuri proprii originale, semnificative pentru procesul de pregătire a viitorilor specialiști în medicină. A participat activ în evaluarea și dezvoltarea activităților științifice ale cercetătorilor din domeniu, fiind șeful secției *Medicină și Farmacie*, consultant în Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare al Republicii Moldova (2000–2017).

A participat, alături de alți eminenți profesori universitari, cum ar fi N. Testemițanu, V. Kant, I. Prisacari, P. Galețchi, E. Popușoi ș.a., la reformarea sistemului de sănătate din Republica Moldova. Succesele întregii activități profesionale în diverse domenii, obținute de profesorul Constantin Ețco s-au bazat pe o pregătire științifică, practică și psihopedagogică specifică, îmbinată cu o competență comunicativă, managerială, psihopedagogică, culturală ce include

în sine cunoașterea culturii mondiale, culturii sociale, cunoașterea profundă a domeniilor interferente medicinale, viziunea constructivistă și responsabilitatea pentru rezultatele activității sale.

Pentru medicina autohtonă a fost importantă implicarea și participarea activă a profesorului universitar Constantin Ețco, șef al Catedrei de economie, management și psihopedagogie în medicină, la elaborarea și aplicarea multor acte normative pentru sistemul de sănătate al Republicii Moldova: hotărâri de guvern, proiecte de legi privind implementarea asigurărilor medicale obligatorii, cu privire la serviciul de supraveghere a sănătății publice; politici naționale de sănătate; strategii de dezvoltare a sistemului de sănătate etc.

De asemenea, sub redacția profesorului Constantin Ețco au fost publicate o serie de lucrări științifice și aplicative, cu semnificative contribuții științifice și metodologice: *Economia ocrotirii sănătății* (2000); *Aspecte economice ale activității medicului de familie* (2002); tratatul *Management în sistemul de sănătate* (2006); *Psihologia managerială* (2007); *Asigurările medicale* (2007); *Psihologie generală* (2007); *Didactica universitară. Ghid metodologic pentru profesorii universitari* (2011) ș.a., care sunt lucrări foarte importante pentru specialiștii din sistemul de sănătate, dar și pentru toți cei interesați de cunoștințe profunde din domeniile afiliate cu medicina.

Profesorul Constantin Ețco a cercetat și a introdus în practica medicală un șir de direcții științifice aplicative de importanță majoră, care au fost prezentate și elucidate în opera sa științifică. A publicat, de unul singur și împreună cu colaboratorii săi, circa 750 de lucrări, inclusiv 30 de monografii, 46 de manuale, compendii, suporturi de curs, ghiduri și îndrumări metodice pentru studenți și 32 de recomandări practice pentru medici și studenți, 226 de articole în reviste naționale; articole în culegeri la conferințe științifice naționale (181) și internaționale (76) etc. A participat cu prezență la peste 100 de foruri științifice naționale și internaționale în Spania, Portugalia, Franța, România, Rusia, Ucraina etc. A luat parte la multe ateliere de lucru în domeniul de activitate, care au avut loc în Republica Moldova, Ucraina, Rusia, Kazahstan, România, Franța, SUA ș.a.

Profesorul C. Ețco a format și a educat generații de discipoli: studenți, rezidenți, masteranzi, doctoranzi, manageri, profesori, care au apreciat și au continuat scopurile, idealurile și valorile umaniste ale dascălului lor. Sub conducerea sa au fost ghidate și susținute 35 de lucrări de doctorat în științe medicale și psihologice, precum și 3 teze de doctor habilitat, care vor transmite experiența, cultura, competențele personale și profesionale educate de acest Om deosebit al neamului nostru. Astăzi, discipolii săi realizează cu succes activități științifice, didactice și manageriale. Unii dintre ei dețin posturi înalte de conducere în Parlamentul și Guvernul Republicii Moldova, în Ministerul Sănătății, precum și în diverse instituții medicale.

În anul 1998, din inițiativa și sub conducerea profesorului Ețco a fost creată Asociația *Economie, Management și Psihologie în Medicină*, în cadrul căreia, în 2003, a fost fondată Revista *Sănătate Publică, Economie și Management în Medicină*, pe care Consiliul Național de Acreditare și Atestare a inclus-o, din 30.04.2009, în categoria B a publicațiilor de profil pentru publicarea rezultatelor cercetărilor științifice din tezele de doctorat în domeniile medicină, farmacie, economie și psihologie.

Pentru activitatea sa prodigioasă, Constantin Ețco a fost menționat cu premii și distincții: Cetățean de Onoare al raionului Călărași (1995), membru al Academiei de Studii Înalte din Iași, România (2008), laureat al Premiului Academiei de Științe a Moldovei (2008, 2011), Medaliile *Dimitrie Cantemir*, *Nicolae Testemițanu* (2011), Ordinul *Gloria Muncii* (2012), Premiul Național al Republicii Moldova (2016).

Fiind conducător al unui colectiv de personalități foarte diferite atât din punct de vedere profesional, cât și din punct de vedere psihologic, profesorul C. Ețco a reușit să-și formeze și să-și dezvolte un stil managerial propriu, adoptând o strategie performantă în vederea atingerii unor rezultate optime împreună cu colectivul și cu discipolii săi. El a studiat

și valorificat știința și arta managerială în contextul medicinei, adoptând cele mai reușite metode și strategii de conducere, care implică măiestrie, tact și delicatețe, exigență, empatie în comunicarea cu ceilalți, inteligență și creativitate în atingerea scopurilor și în soluționarea obiectivelor profesionale și manageriale.

Profesorul Ețco a dezvoltat în permanență cultura managerială a colectivului său, se implica și trăia cu sinceritate toate momentele de bucurie sau de tristețe din viața personală și cea profesională a fiecăruia dintre noi. În aceste momente, noi ne simțeam protejați și susținuți. Pentru mine personal, dar și pentru întreg colectivul catedrei, decesul subit al lui Constantin Ețco a fost o pierdere și o durere enormă...

Profesorul C. Ețco a fost și va rămâne un model de conducător demn de urmat, ce a demonstrat inteligență managerială, atitudine constructivă și încredere în forțele proprii – calități ale unui lider eficient, care orienta și subalternii săi în adoptarea unor atitudini constructive și convingeri raționale privind realizarea reușită a scopurilor, a misiunii catedrei și a universității în general.

Profesorul Constantin Ețco va rămâne mereu o personalitate extraordinară și plurivalentă în sistemul de sănătate al Republicii Moldova, un Om onest, perseverent, corect, un Om cu mare înțelepciune, cu multă bunăvoință și dragoste față de oameni, care a dezvoltat prin exemplul său valori umaniste, altruism, empatie, toleranță și susținerea celor din jur, nu doar prin rolul său de medic, dar și de dascăl, de profesor și, în special, de manager în domeniul medicinei.

Viața și activitatea distinsului Profesor sunt un excepțional model de înțelepciune, responsabilitate, devotament și dăruire de sine, atât pentru prezent, cât și pentru viitor. El este și va rămâne mereu în inimile noastre!

30.06.2021